

Kratkoročna misija po

Procjena i podrška identifikacijskom i informacionom sistemu za životinje. (Komponenta 3, aktivnost 3.4)

Izveštaj o misiji

1. Ime i funkcija eksperta:

Gđa. Anna Dethlefsen, Regionalni ured Bavaria (LKV), Procjena dužnosti u Regionalnom uredu.

Dr. Richard Carmanns, Bavarsko državno ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, ocjena centralne baze podataka.

2. Cilj i zadaci misije:

Procjena identifikacijskog i registracijskog (I&R) sistema prema uredbi 1760/2000/EC za životinje u Bosni i Hercegovini i pomoć u razvoju izvodljive baze podataka za identifikaciju i informisanje.

3. Raspored misije:

Datum	Aktivnosti / Sastanci	Primjedbe
23/10/2006	Sastanak s osobljem Agencije za identifikaciju životinja	
	Sastanak sa Dragom Nedićem, direktorom Veterinarskog inspektorata u Republici Srpskoj	
	Sastanak sa službenim veterinarom nadležnim za klaonicu u Laktašima	
	Sastanak sa direktorom Veterinarske stanice u Banja Luci	
	Sastanak sa osobljem Regionalne kancelarije u Banja Luci	
24/10/2006	Procjena centralne baze podataka	
	Procjena dužnosti Regionalne kancelarije	
25/10/2006	Predstavljanje njemačke centralne baze podataka	
	Predstavljanje dužnosti Regionalnog ureda u Bavariji	
26/10/2006	Predstavljanje preporuka g. Jozi Bagariću, direktoru Ureda za veterinarstvo	

4. Rezime rezultata misije:

4.1 Sadašnja situacija

Misija procjene identifikacijskog i informacionog sistema za životinje bila je zakazana od 23. do 26.10.2006. godine.

Prva postaja misije bio je obilazak Agencije za označavanje životinja (AIA) u Banja Luci. Agencija je, kao dio državnog Ureda za veterinu (SVO), u skladu sa Odlukom o unutarnjem uređenju SVO, uspostavljena na državnom nivou. Zadatke Agencije za označavanje životinja objasnio je direktor dr. Slaven Grbić.

Zadaci su:

- Vođenje centralne baze podataka
- Štampanje ušnih markica
- Štampanje pasoša
- Distribucija obrazaca za registraciju, kretanje i klanje
- Registracija imanja

Procijenjeni broj imanja i stoke u BiH je cirka 120.000 imanja i cirka 700.000 grla stoke. Za pokretanje identifikacijskog i registracijskog (I&R) sistema u BiH, AIA je izvršila obuku 544 veterinarskih inspektora.

Kao prvi korak je pokrenuta registracija imanja i trenutno je oko 65% imanja registrirano. Cilj je ostvariti registraciju stoke od 1/3 nacionalnog fonda svake godine. Nakon 3 godine sva stoka bi trebala biti označena i registrirana.

Rad Agencije i uspostavljanje I&R sistema omeli su problemi sa dostavljanjem ušnih markica i papira za pasoše. AIA je nekoliko puta tražila novu opskrbu, ali se kupovina ušnih markica organizira tenderom na centralnom nivou.

Uslijed nedostatka ušnih markica, registracija stoke nije mogla biti izvršena po planu. Također je prekinuta i dostava pasoša farmerima zbog manjka u zalihama obrazaca, pa pasoši za registriranu stoku nisu mogli biti odštampani i dostavljeni.

Potom je g. Drago Nedić, direktor Veterinarske službe Republike Srpske, dao kratak pregled situacije kod označavanja i registracije životinja u Republici Srpskoj. Opskrba "praznim markicama" je bila nedostatna i nepravovremena, pa je čitav postupak registracije blokiran od novembra 2005. godine.

Tokom kratkog obilaska klaonice, prezentirani su nam registri klanja i pasoši stoke zaklane od 01.10.2006. godine naovamo. Kako sva stoka u BiH nije registrirana, izvještavanje nije sveobuhvatno. Samo mali broj registrirane stoke može biti upisan.

Direktor Veterinarske stanice u Banja Luci objasnio je dužnosti u procesu registracije. Lokalni veterinari odgovorni su za registraciju imanja, označavanje i registraciju stoke i obavješavanje o kretanju stoke. Veterinarski inspektor će vršiti i dostavljanje pasoša za registriranu stoku vlasniku.

Regionalna kancelarija za Banja Luku nalazi se odmah do Agencije za označavanje životinja. Unos registrirane stoke i izvještaja o kretanju u bazu podataka je dužnost devet regionalnih ureda (**Data Entry Offices** – Ureda za unos podataka). Oni dobijaju ručno ispunjene obrasce o registraciji i kretanju stoke od lokalnih veterinarskih stanica. Na temelju ovih obrazaca, relevantne informacije unose se u centralnu bazu podataka. Registracijski obrasci se fajniraju u DEO uredima. U DEO uredima se smještaju i štampane ušne markice koje je naručila veterinarska stanica.

Centralna baza podataka (CDB) je "eurovet", proizvod irske firme e-blana. Prema planu, pored DEO ureda, granične kontrolne ispostave, carina, agencija za evidenciju mlijeka i plaćanje premija trebaju imati pristup CDB. Trenutno su samo DEO uredi povezani sa CDB. Pristup CDB ostvaruje se direktnom vezom a ne preko interneta.

Nema kontakt osobe za podršku u firmi e-blana za bazu podataka.

Agencija je iznijela prijedloge za sistem upravljanja kvalitetom u CDB, ali isti još nije odobren na višem nivou.

Tokom procjene baze podataka, nije bilo moguće dobiti sažete podatke ili spiskove iz baze podataka poput broja ili spiska registrirane stoke ili imanja za definirano područje. Dato je objašnjenje da alati za upite još nisu programirani. Baza podataka je izgledala više kao jednosmjernan sistem ili crna kutija. Osoblje nije moglo vršiti upite da prikaže sadržaj baze podataka.

4.2 Procjena glavnih elemenata I&R sistema u BiH:

4.2.1 Ušne markice

- Zbog problema sa opskrbom ušnim markicama, označavanje i registracija stoke u BiH je zaustavljena budući da su ušne markice osnova I&R sistema.
- Proizvodni kapacitet laserskog printera za ušne markice se čini dostatnim, ali nema automatske evidencije kada je koja markica štampana
- Označavanje preko kvalificiranog osoblja iz veterinarskih stanica osigurava dobar kvalitet

4.2.2 Stočni pasoš

- Lanac isporuke je jako dug, od Agencije ka DEO, odatle ka veterinarskim stanicama pa odatle do vlasnika stoke
- Manjak papira za štampanje pasoša doveo je do situacije da registrirana stoka nema pasoš

4.2.3 Registar farmi

- Registar farmi je štampana brošura i čini se da je u skladu s pravilima Evropske zajednice

4.2.4 Registracija stoke u bazi podataka

- Registracija označenih životinja preko kvalificiranog osoblja iz veterinarskih stanica osigurava visok kvalitet
- Korištenje jednoobraznih obrazaca osigurava jedinstven standard
- Registracija je usmjerena na nove označene životinje i kretanje označenih životinja
- Uginule životinje nisu prijavljene i za sad ne postoji kafilerija u BiH.
- Manuelni unos registriranih životinja i kretanja u bazu podataka od strane obučenog osoblja u 9 DEO ureda smanjuje mogućnost greške
- Uvezenu stoke trebaju registrirati granične kontrolne ispostave; trenutno granične ispostave nisu povezane s bazom podataka

4.2.5 Registracija imanja

- Registracija imanja sa stokom samo preko Agencije osigurava dobar kvalitet
- Nije bilo moguće dobiti spisak imanja u nekom području iz baze podataka

4.2.6 Centralna baza podataka

- Unos podataka mogu vršiti samo 9 DEO ureda (stoka) i Agencija (imanja), granične kontrolne ispostave trenutno nisu povezane na CDB za unos uvezene stoke
- Ne postoji sistem osiguranja kvalitete unesenih podataka, DEO ured čak ne može ni povući sa baze podataka spisak unesenih podataka u svrhu provjere.
- Nije omogućen pristup veterinarskim stranicama, graničnim kontrolnim ispostavama upravi za poljoprivredu u svrhu kontrole subvencija, te ministarstvu.
- Nisu uspostavljeni alati za upite, npr. za spisak imanja, broj životinja registriranih u određenom području u zadanom vremenu

4.3 Preporuke za poboljšanje sadašnje situacije

4.3.1 Ušne markice

- Treba odmah poboljšati i osigurati opskrbu "praznim markicama", kao prvi element u I&R sistemu
- Štampanje markica treba automatski evidentirati u dnevnik da se izbjegne zloupotreba
- U tenderskom postupku treba u obzir uzeti ne samo cijenu nego i trajnost
- Da bi se bolje predvidjela potražnja, broj isporučenih markica treba porediti s brojem registriranih životinja
- Nadzor opskrbe ušnim markicama bi se trebao automatski vršiti nekim programom
- Trebalo bi razmotriti mogućnost direktne kupovine štampanih ušnih markica od proizvođača markica u slučaju da printer nije u funkciji.

4.3.2 Stočni pasoš

- Kako je sadašnji lanac opskrbe pasošima predug, pasoše bi trebalo direktno slati veterinarskim stanicama ili farmerima ukoliko je to moguće da se ubrza isporuka
- Moraju se osigurati dostatne zalihe obrazaca pasoša u agenciji da bi se izbjegla kašnjenja u štampanju

4.3.3 Registracija imanja

- Registar farmi treba uključivati sve životinjske vrste za kontrolu bolesti

4.3.4 Registar farmi

- Farmere bi trebalo informirati da ispravno koriste Registar farmi

4.3.5 Registracija stoke

- Trebalo bi razmotriti unos podataka od strane veterinarskih stanica da bi se ubrzao postupak registracije
- Trebalo bi razmotriti mogućnost elektronskog sistema fajliranja na nivou agencije za obrasce za registraciju i pasoše

4.3.6 Centralna baza podataka (CDB)

- Trebalo bi razmotriti unos podataka od strane veterinarskih stanica da bi se ubrzala registracija stoke
- Mora se uspostaviti sistem unakrsne provjere da se izbjegnu greške pri unosu
- Mora se uspostaviti direktan pristup za veterinarske stranice, entitete, granične ispostave, upravu za poljoprivredu u svrhu kontrole subvencija, te za ministarstvo
- Moraju se uspostaviti alati za online upite
- Mora se poboljšati funkcionalnost i fleksibilnost sistema
- Sistem mora biti otvoren prema budućim potrebama; treba razmotriti promjene sistema ako se sadašnji sistem ne može prilagoditi lokalnim uslovima

4.3.7 Kampanja informiranja

- Sve zainteresirane grupe moraju biti informirane i uključene u proces (npr. sindikat farmera, klaonice, itd.)

5. Opšte primjedbe o projektu:

(koje se ne odnose direktno na misiju)

Radna atmosfera je bila u tonu prijateljstva, otvorenosti i kooperativnosti. Osobe nadležne za I&R sistem, naročito u AIA, bile su svjesne slabih tačaka I&R sistema u BiH. Održana je otvorena i aktivna diskusija između svih odgovornih strana nakon dvije prezentacije 25. oktobra. Izgleda da su sve zainteresirane strane u BiH identificirale slabe tačke u uspostavi I&R sistema i da su voljni naći rješenja da bi se problemi riješili.

Ime:

Potpis

Ime:

Potpis